

Referat fra møte i biblioteksystemleverandørgruppa 2. mai 2022

Til stede

Bibliotekservice: Thomas Johnsen

Bibliotek-Systemer: Tore Morkemo, Roger Niva, Sveinung Monsen

Nasjonalbiblioteket (NB): Hilde Høgås, Inger Pedersen, Linde Løver

Sikt: Erling Fossan, Audun Skorstad

Axiell: Ellen Grinnen

Librotech: Magnus Enger

Deichman: Benjamin Rokseth

Bokbasen: Fride Fosseng

Biblioteksentralen: Elise Conradi

Ikke til stede: Reindex

1: Valg av referent

Hilde Høgås, Nasjonalbiblioteket, ble valgt til referent.

2: Referat fra siste møte

[Referat-2021-03-24.pdf \(biblev.no\)](#)

Referatet ble godkjent.

3: Statusrunde

Bibliotekservice

Generell videreutvikling av systemet med ekstra vekt på fjernlån. Noe spesialtilpasning for store fagbibliotek.

Sikt

Unit ble 1. januar 2022 slått sammen med Uninett og deler av NSD, og heter nå Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør. Direktoratrollen som var tildelt Unit er skilt ut. Sikt blir en ren tjenesteleverandør til sektoren.

- Sikt jobber med NB om import til Alma/Oria av digitalt pliktavlevert materiale som NB mottar. Foreløpig importeres monografier. Jobber med å få på plass musikk. Etterpå tidsskrifthefter.
- ISNI og identifikator i BARE. Sikt diskuterer med NB løsning for fortløpende tildeling av ID. Inntil videre planlegges ny import/eksport for å ta inkrementell oppdatering siden forrige eksport/import.
- Fjernlån:
 - Alma-bibliotekene kan nå sjekkes for «Ikke fjernlån» via protokollen SRU Holdings. Andre systemer kan sjekke tilgjengelighet for ei bok i Alma via protokollen før man eventuelt bestiller. Biblioteksøk har tatt SRU Holdings i bruk. ([Bibliografiske data via SRU \(003\).pdf \(unit.no\)](#))
 - Sikt jobber med utfordringer rundt fjernlånsbetingelser for artikkellevering, og har behov for avklaring med leverandører av e-ressurser om hva som er tillatt mht elektronisk levering. Mellom bibliotek, eller også til sluttbruker? Via e-post eller via lenke? Begrensning på tid/antall nedlastinger?
 - Sikt har implementert flyt for artikkelfjernlån mellom Alma og Bibliofil basert på NNCIPP v.1.1. Dette ble aktuelt i fjor, da NB Depot flyttet sin bok- og tidsskriftsamling over til Bibliofil.
 - Sikt setter i drift ny versjon av Oria fjernlån snart, basert på ny plattform. Det er ingen ny funksjonalitet.
- Autentiseringsløsning for fjernlån:
 - Uavklart om/når føderert autentisering fra BaseBibliotek blir levert.
 - Sikt ser på alternativ løsning for autentisering i Oria inntil videre, og flytter Base Bibliotek-brukere fra Bibsys-Feide til NB-Feide-hotell.
- Tilde-prosjektet, et prosjekt for masterdatakilde for forskning, med autoritetsposter for person, prosjekt og institusjon. Konseptfasen er i ferd med å avsluttes, og det skal gjøres beslutning 7. juni i digitaliseringsstyret i Sikt om videre arbeid (i første omgang planleggingsfase).
- Samarbeider med UIO og Biblioteksentralen om prosjekt for uttesting av Bibframe.

Bibliotek-Systemer

Det har vært mye arbeid med anbudskonkurranser den sisten tiden, og i den sammenheng mange konverteringer. De fleste basene er nå konvertert til MARC 21. En del skoler og mindre bibliotek gjenstår.

Depotbiblioteket ble flyttet over i Bibliofil og integrert med automatlageret i desember 2021.

Biblioteksøk: Vurderer nye rutiner for deduplisering, men har ventet til konverteringen til MARC 21 var unnagjort.

Involvert i NBs forprosjekt for ny versjon av Nasjonalt lånekort. Ellers mye generell utvikling av systemet.

Axiell

Overgang til MARC 21.

Stor arbeidsinnsats knyttet til at flere folke- og skolebibliotek i Viken skal ta i bruk Curia, WeLib og Arena.

Libriotech

Libriotech er slått sammen med et svensk firma.

Arbeidet i det siste har bestått mye i konvertering av data. Ca.20 små bibliotek som fortsatt bruker NORMARC, skal over til MARC 21.

Deichman

Deichman er midt i anbudsprosessen for anskaffelse av nytt biblioteksystem. Ellers inne i en vedlikeholdsfase for systemet.

Bokbasen

Bokbasen henter inn trykkefiler fra forlag og trekker ut metadata fra filene. Til sammen leveres dette til NBs produksjonsløype for digital pliktavlevering.

Biblioteksentralen

Biblioteksentralen er sammen med Universitetsbiblioteket i Oslo engasjert i et prosjekt, finansiert av NB, der de analyserer og utforsker to ulike entitetsbaserte datamodeller, BIBFRAME og RDA, som framtidige modeller for datautveksling. Prosjektet prøver ut praktisk katalogisering med begge ontologier i [Sinopia](#), en metadata-editor utviklet for formålet av en gruppe bibliotek i USA. Prosjektet vil se på hva slags data de to ulike modellene resulterer i, hvordan kan data konverteres til MARC 21 og hvordan data kan brukes.

Biblioteksentralen har som mål å konvertere Bibbi-basen til en entitetsbasert modell i løpet av de kommende årene, men vil fortsette med å levere MARC 21.

Nasjonalbiblioteket

Metadatabrønn: NB har gjennomført en runde med RFI (Request for information) for metadatabrønnen. Resultatet var få, men ulike og interessante svar. Svarene viste både at

norske metadataleverandører utvikler tjenester som vil forholde seg til metadatabrønnen og at det kan finnes aktuelle system og leverandører på markedet.

Neste skritt er å beslutte drifts- og utviklingsmodell, beskrive krav til forvaltningssystemet og ta stilling til valg av ontologi for bibliografiske data. Arbeidet fram mot sommeren konsentrerer seg om det siste. I praksis består mye av dette arbeidet med å prøve ut katalogisering i en metadataeditor basert på lenkede data, [Sinopia](#).

Hvis valget faller på produksjon av metadata som lenkede data, skal brønnen i tillegg tilby data i MARC 21. Samspillet mellom NBs egen metadataproduksjon og metadatabrønnen må avklares.

RDA Toolkit – ny versjon – er så langt ikke tatt i bruk i norske bibliotek, heller ikke i NB. Den er godt tilpasset en katalogiseringspraksis basert på lenkede data. Anbefaling om å ta i bruk ny versjon, henger derfor godt sammen med de avklaringene som uansett må gjøres for metadatabrønnen.

Felles autoritetsregister er en viktig brikke i utviklingen av metadatabrønnen, og NB venter på Sikts beslutning om videreutvikling av tjenesten.

Verksregister: Nasjonalbibliotekets arbeid med å utvikle et verksregister har i de senere foregått i et internasjonalt samarbeid i Share-VDE (Share Virtual Discovery Environment). Her samarbeider flere bibliotek om å utvikle tjenester for lenkede data i bibliotek. En stor del av arbeidet består i konvertering fra MARC til lenkede data. Hittil har konverteringen vært basert på ren BIBFRAME, men dels med påtrykk fra NB, er det nå fått lagt til en entitet – Opus - som samsvarer godt med NBs verksdefinisjon.

Data fra Alma er nå prosessert og er tilgjengelige i et [søkegrensesnitt](#). I første omgang dette brukes for å kunne vurdere hvor vellykket konverteringen har vært.

Digital pliktavlevering: NB er nå godt i gang med digital pliktavlevering. Produksjonsløypa for monografier er på plass, og det kommer en tilsvarende løype for innspilt musikk. Norske forlagsutgivelser leveres via Bokbasen som aggregerer trykkefiler og enkle metadata fra forlagene. Trykkefilene gjøres tilgjengelig på nb.no, og erstatter dermed digitalisering. Metadata importeres i Alma og slås sammen med data fra Biblioteksentralen eller blir grunnlag for egen katalogisering. Utgivere fra mindre forlag, kan levere trykkefil og enkle metadata via et skjema.

Nytt forvaltningssystem for audiovisuelle samlinger: NB er midt inne i en anbudsprosess for kjøp av nytt forvaltningssystem for de audiovisuelle samlingene. Det nye systemet skal erstatte Mavis.

ISNI-tildeling: NB har startet en pilot-tjeneste med tildeling av [ISNI](#) (International Standard Name Identifier) til ett forlag - Gyldendal. I første omgang en enkel tjeneste der forlaget kan be om ISNI til nye forfattere via en e-postadresse. Felles autoritetsregister oppdateres og forfatteren registreres i ISNI-basen hvis han/hun ikke finnes der fra før. I enden av pilotperioden skal NB vurdere om, og hvordan, tjenesten skal utvikles til en generell tjeneste.

ISNI skal også tildeles til navneautoriteter som legges inn i Felles autoritetsregister. Nå skjer dette ved at Sikt sender batch-oppdateringer til ISNI, etter hvert skal oppdateringen skje løpende.

DFB over i ny versjon Bibliofil: 28. mars ble katalogen til Det flerspråklige bibliotek (DFB) migrert fra NORMARC til MARC 21 og Nasjonalbiblioteket har dermed klart å kvitte seg med siste rest av NORMARC-formatet i løpende produksjon. Selve migreringen gikk bra, men det gjenstår litt etterarbeid med omkringliggende systemer og rutiner.

Depotbiblioteket over i Bibliofil: I desember 2021 flyttet Depotbiblioteket med katalog, tjenester og integrasjon mot automatlageret fra Alma til Bibliofil. Pliktavleverte eksemplarer registreres fortsatt i Alma og overføres til Bibliofil. All annen tilvekst og utlån skjer fra Bibliofil.

4: Videreutvikling av Nasjonalt lånekort/lånerregister

NB forbereder en videreutvikling av Nasjonalt lånekort og Nasjonalt lånerregister, og gjør samtidig en ny gjennomgang av GDPR (personvernkonsekvenser) i form av en DPIA (Data Protection Impact Assessment) og en risikoanalyse. Det skal også gjøres en ny vurdering av hvilke avtaler som må opprettes mellom NB og bibliotekene.

NB har hatt egne møter med Deichman fordi de ikke har tatt i bruk Nasjonalt lånekort. Hensikten har vært å få nødvendige innspill til videreutvikling av tjenesten for blant annet å sikre at den er i tråd med Deichmans krav til personvernsikkerhet.

NB undersøker om Nasjonalt lånerregister kan knyttes opp mot Folkeregisteret.

Brukerhistoriene, slik de foreligger, ble gjennomgått i møtet og kommentarer og innspill notert. NB tar disse med i arbeidet med videreutvikling av tjenesten. Av de viktige spørsmål som må avklares, er hvilke data som skal ligge i Nasjonalt lånerregister og om registeret skal knyttes opp mot Folkeregisteret. Det har kommet flere innspill om at registeret bør inneholde så få data som mulig og at opplysninger om for eksempel adresse bare skal kunne leveres ut ved behov.

Det vil også være behov for flere innspill fra bibliotek og en ny vurdering av om, og eventuelt hvordan, fagbibliotekene kan kobles på tjenesten igjen.

Inger Stenersen vil heretter være NBs kontaktperson i saken.

5: NNCIPP v. 1.1

Ny versjon av Norsk NCIP måtte tas i bruk for artikkelbestilling og -levering når NB flyttet Depotbibliotekets samling av tidsskrifter til Bibliofil.

Depot-flyttingen ble en pilot på implementering av artikkelfjernlån. Arbeidet avdekket behov for noen presiseringer i NNCIPP v. 1.1, og noen ekstra eksempler.

Sikt foreslår nå at Systemleverandørmøtet setter seg en frist for å implementere v. 1.1 fullt ut, slik at alle støtter den. Det er særlig snakk om disse punktene:

- Støtte for artikkelfjernlån
- Støtte for meldingsutveksling
- Støtte for å kunne fornye manuelt fra eierbiblioteket (ikke forutsette at det sendes forespørsel om fornying først).

Det er nå ulik status for hva som er implementert i de ulike systemene. Det er uheldig for flyten i fjernlånstrafikken mellom norske bibliotek.

I møtet ble systemleverandørens planer for støtte til v. 1.1 gjennomgått. Artikkelfjernlån fungerer mellom Alma og Bibliofil. Bibliotek-Systemer jobber fortløpende med saken, og vil ha det meste på plass i løpet av året. Bibliotekservice vil ha støtte for fornying i løpet av andre kvartal, de andre punktene vil ta noe lenger tid.

Møtet ble enige om at:

- Oppdatert dokumentasjon med eksempler legges ut på NBs [nettside](#).
- Oversikten som dokumenterer status for [implementering](#) av v. 1.1, skal oppdateres med planlagt tidspunkt for implementering og deretter med en «ja» når funksjonaliteten er ferdig implementert.

Erling og Hilde ordner det praktiske, og alle legger inn informasjon om sitt system.

6: Eventuelt

Ingen saker.

Neste møte

Digitalt møte 2. november kl. 10.00 – 13.00.

NB tar over ledelsen av gruppa fra 1. august 2022.